

Hemma i Långasjö. En gammal gård och en föresats. Mycket slit och mycket inspiration. Nu är det drygt ett halvår sedan Britta och Jan-Erik Fransson öppnade galleri Garvaregården i Långasjö.

De ska göra drömhuset till ateljé för unga

LÅNGASJÖ

– Vi har väl tagit livet lite bakvänt. Nu när vi är pensionärer borde vi slå oss till ro. Ta det lugnt och bo smått. I stället har vi skaffat ett renoveringsobjekt, ett 200 kvadratmeter stort 1800-talshus med ladugård och gammalt garveri på hög stenfot. Och dessutom öppnat galleri.

Brasan sprakar i öppna spisen. Det doftar nybakade baguetter i det stora huset vid Kyrkvägen i Långasjö. En bit ned i backen lyser ladugården röd i det skarpa senhöstljuset. Strax invid ligger det gamla garveriet och bortom det skymtar en vattenspegel.

– Platsen stämmer med mina drömmar, säger Britta Fransson. När vi bodde i England för några år sedan satte vi upp en lista. Punktvis skrev vi ned vad vi önskade av livet i Sverige. På listan stod – ett hus som var ett renoveringsobjekt. En gård med flera byggnader. Söder om Stockholm och med möjlighet att snabbt nå en internationell flygplats.

Långasjö var svaret.

Det låter kanske lite märkligt. En liten ort en bit bort från allfarvägarna. Men mitt i Utvandarbygd hittade Britta och Jan-Erik Fransson sitt husprojekt. På nätet.

”Spännande att planera”

Nu har Britta Fransson äntligen det galleri hon drömt om och Jan-Erik Fransson kan se fram emot år av renoveringar.

– Det är spännande att planera. I årtal har jag lagt undan klipp och artiklar om konstnärer. Jag har nog länge funderat på att få visa det jag själv tycker är bra konst och konsthantverk, säger Britta Fransson.

Jan-Erik Fransson vet också vad han ska göra. Han ska med egna händer bygga om det gamla garveriet till två konstnärsrum med tillhörande ateljé. Och dessutom öppna pub i garveriets murade bottenvåning.

– Vi ska bjuda in unga konstnärer att jobba gratis här, säger

► FAKTA

Långasjö Backegård, numera Garvaregården

- 1864 köptes gården av garvaren Fredrik Johan Medin som flyttade med sin familj från Södra Sandsjö.
- 1872 uppfördes den nuvarande mangårdsbyggnaden och garveriet av garvaren Frans Johan Medin.
- När garveriet drevs för fullt sysselsatte det sju man förutom tillfällig arbetskraft.
- Det kostade fem kronor att få en kohud garvad och 50 öre till en krona för ett kalvskinn. Fårskinn bereddes till ”fällaskinn” för 37 öre.
- Dagspenningen för de bästa arbetarna var för tolv timmars arbete en krona.
- 1898 överlät Frans Johan garverirörelsen och samtliga fastigheter till sonen Fredrik.
- 1911 upphörde garverirörelsen.
- 1914 fick Fredrik Medin tjänsten som kamrer i Långasjö Sockens Sparbank där han stannade i 36 år.
- 1954 köpte kamrer Sven och Gunla Johnsson fastigheten med en hektar mark som avstyckades.
- Britta och Jan-Erik Fransson köpte gården 2001.
- Trots husets 130-åriga historia är Britta och Jan-Erik Fransson bara fjärde ägare till Garvaregården.

Britta Fransson och tillägger med ett skratt – sedan ska jag stå på förstutrappan och ropa ”lunchen är serverad!”

Garvaregården var inte kärlek vid första ögonkastet, säger Britta Fransson, som ursprungligen kommer från Boden. Men definitivt vid det andra.

Jan-Erik Fransson kommer från Vetlanda och har alltså återvänt till Småland, men det var inte det som var avgörande.

– Vi tittade på flera hus på Bjärehalvön, säger Britta Fransson men jag kände att jag frös mentalt. Jag saknade skogen. Jag vill ha den i ryggen.

Garvaregården, som ofta kallas Medins hus, har en lång historia. Mangårdsbyggnaden uppfördes 1872 av Frans Johan Medin som

Britta och Jan-Erik Fransson har förvandlat den gamla ladugården med sina timrade väggar till ett ljus och generöst galleri. Ett par av hembygdsföreningens vagnar och en stockbåt ligger vintertid inomhus.

FOTO: MATS HOLMERTZ

var av garvarsläkt. Samtidigt byggde han garveriet vid viken ett stenkast bort.

– När vi köpte gården såg vi bara sly bakom garveriet, berättar Britta Fransson. Långasjösjön reglerades på 1930-talet. Vattennivån sjönk och de gamla vikarna slyade igen.

BRITTA FRANSSON

►► Vi tittade på flera hus på Bjärehalvön, men jag kände att jag frös mentalt. Jag saknade skogen. Jag vill ha den i ryggen.

Nu har Britta och Jan-Erik Fransson grävt och röjt. Vattenspeglarna är liten men garveriet

har i alla fall fått tillbaka sin vattenkontakt.

– Här ska vi röja mer, säger Britta Fransson, som också drömmer om att återskapa åtminstone en del av den vackra trädgården.

Trettonde hemmet

Britta och Jan-Erik Fransson har bott många år utomlands.

– Det här är faktiskt vårt trettonde hem om vi räknar studentlyan.

Britta Fransson är utbildad textillärare vid Umeå universitet och hann arbeta några år i Sverige innan Jan-Erik Franssons arbete inom nuvarande ABB, dåvarande Asea, tog

dem till spanska Barcelona, finska Vasa och engelska Nottingham Derby.

– Vi har alltid tyckt om att renovera. Det, och att jag fick chansen att rita en del av våra möbler, gav mig möjligheten att utnyttja mitt konstnärliga intresse. Dessutom har Britta Fransson de senaste åren börjat fördjupa sig inom textil och miljö och föreläser i dag om konsument- miljöfrågor inom textilområdet.

Galleriet i den gamla ladugården har blivit en pärla. Öppet till nock, vackra smårutiga fönster som Jan-Erik Fransson själv tillverkat – pappa var snickare, säger han som förklaring – vitslammade stockväggar och några äldre möbler som en gång antingen stått i Garvaregården

eller i Britta Franssons barnoms hem.

– Det har varit en härlig sommar, säger hon. Turister har sökt sig hit och Långasjöborna har återkommit både en och två gånger för att se utställningarna med Tex Berg, Agneta B Lind, Lore Nynnell, Gunhild Pfeiffer och Melsene Laux.

– Jag vill ordna tre utställningar per säsong och jag vill kunna bjuda på en enkel kopp kaffe och möjlighet för den som vill att sitta på ladugårdsbacken med medhavd matsäck.

Jan-Erik Fransson visar det blivande kaféet i ena änden av ladugården. Golvet är ännu en stenig grop, de bärande bjälkarna till hälften upplade, väggar har stora springor.

I den praktfullt röda ladugården med svarta dörrar och ett nytt större smårutigt fönster, som Jan-Erik Fransson själv snickrat, ligger i dag Galleri Garvaregården. Till sommaren står kanske också ett kafé färdigt i lokalerna.

– Vi gjorde upp en lista. På listan stod ett hus som var ett renoveringsobjekt. Det skulle ligga söder om Stockholm med möjlighet att enkelt nå en internationell flygplats. Vi hittade huset i Långasjö, berättar Britta och Lars-Erik Fransson.

Men visionen finns. Bland annat för den före detta drängkammaren med öppen spis och väggarna tapetserade med 1930-talstapet och gulnade Barometern och för rummet invid, garvarens försäljningslokal. Här ska inredas två konstnärlägenheter. Den stora vinden som i dag är fylld av allehanda prylar från en drygt 100-årig hushistoria ska förvandlas till ateljé.

Bottenplanet blir pub

I bottenplanet blir det pub i rummet med väggar murade av småländsk gråsten. Muren utanför har Jan-Erik Fransson också lagt. Allt går med jäklar anamma och handkraft.

Runt knuten finns ”tillsvidare-rabatten” med plantor som med

tiden ska planteras i den trädgård som också ingår i planerna. Här står en av dottern Ann Franssons skulpturer. Hon är utbildad på skulpturlinjen på Konstfack i Stockholm och är bosatt i Singapore.

– Hade jag vuxit upp i dag hade nog jag också vågat satsa på en fri konstnärlig bana, funderar Britta Fransson. Det var inte lika självklart för den som växte upp i Boden på 1940-talet.

Nu riktar hon i stället in sig på att ge konstnärer möjlighet att ställa ut och unga konstnärer chans att måla i lugn och ro i vacker miljö.